

POHORELSKÝ HLÁSNÍK

***** Informačné noviny Obce Pohorelá; ročník XIX; JANUÁR 2023; - ZADARMO - *****

Vážení spoluobčania,

rok sa s rokom stretol a my si opäť želáme šťastie, zdravie, lásku... V tomto období každý z nás bilancuje rok predchádzajúci. Niektoré plány a predsavzatia sa nám splniť podarilo a niektoré nie, ale taký je život. Ten uplynulý rok bol opäť raz ťažkým rokom. Dianie vo svete prinieslo aj na Slovensko mnoho negatívneho. V období, keď sme si mysleli, že sme prekonali zložitú situáciu spôsobenú celosvetovou pandémiou covidu, prišla kríza nová, ktorá nám priniesla zvýšenie životných nákladov v mnohých prípadoch až nad únosnú mieru. Opäť sme raz všetci ťažko skúšaní zložitou situáciou, ktorá nastala. Určite nás čaká náročné obdobie čo sa týka financovania zvýšených cien energií, tovarov a služieb.

V rámci finančných možností sme pokračovali v realizácii, či v príprave viacerých projektových zámerov na rozvoj obce. V súvislosti s už používanou budovou nám bol schválený projekt na úpravu okolia obecného úradu, ktorý bol zrealizovaný. Priebežne realizujeme projekt: Komunitné centrum Pohorelá, ktoré slúži pre občanov obce na poskytovanie sociálneho poradenstva, vzdelávacie aktivity, programy pre deti a mládež, právne poradenstvo a komunitnú prácu. Začiatkom leta 2022 sme realizovali ďalší projekt, ktorým sme si obnovili lavičky na amfiteátri. Obec sa snaží získavať finančné prostriedky aj na realizáciu projektov v s výkonom opatrovateľskej služby. Aj keď obec túto službu zabezpečuje dlhodobo a z vlastných zdrojov podarilo sa nám už dva krát získať finančné prostriedky na čiastočnú úhradu nákladov za tieto služby zatiaľ do roku 2023. V rámci rozpočtu obce finančne a materiálne sme pomáhali pri realizácii takmer všetkých kultúrnych, spoločenských, športových podujatí v obci. Pri organizácii podujatí boli taktiež nápomocní aj pracovníci obecného úradu. Organizáciu podujatí a chod združení sme podporovali každoročne s výnimkou pandemického roku 2020. Konkrétne v roku 2022 nasledovne: Pohorelá Vedno – 4.950 EUR, Šachový klub Orlová Pohorelá 1.000 EUR, Rodičovské združenie pri základnej škole v Pohorelej 1.850 EUR, Miestny odbor Matice slovenskej Pohorelá 1.200 EUR, M.O.C.N. Klub Pohorelá 500 EUR, ŠK KORNEL Banská Bystrica – Peter Pletka 1.000 EUR. Naďalej sme finančne podporovali fungovanie denného centra seniorov. Vo fáze prípravy máme projekt kanalizácie a čistiarne odpadových vôd v Pohorelskej Maši, čiastočnej obnovy domu smútku, rekonštrukcie zostávajúcich budov Základnej školy.

Mnohí si dávame aj nové záväzky a ciele na rok nasledujúci. Hlavne si všetci želajme, aby nový rok bol lepší ako minulý. Všetko sa začína v nás a preto je dôležité, aby sme sa vzájomne chápali a boli k sebe viac tolerantní, aby sme sa snažili v tejto neľahkej dobe byť lepší, nevytvárali okolo seba zlo, nenávisť a zlé medziľudské vzťahy. V prichádzajúcom novom roku Vám v mene svojom a tiež i v mene svojich spolupracovníkov, v mene všetkých poslancov obecného zastupiteľstva, prajem veľa zdravia, šťastia a porozumenia v každodennom živote. Nech sa Vám plnia Vaše predsavzatia. Opäť pripomínam aké dôležité je zdravie. Vážme si ho a chráňme zdravie svoje aj svojich blízkych.

Záverom by som sa chcela poďakovať všetkým, ktorí boli nápomocní pri rozvoji, reprezentácii našej obce. Ďakujem všetkým, ktorí v našej obci tvorili kultúru, šport a prispeli k vzdelávaniu našich obyvateľov. Ďakujem za spoluprácu všetkým organizáciám pôsobiacim v obci, farskému úradu, Základnej škole s materskou školou, občianskym združeniam, súkromným spoločnostiam, zamestnancom obce, ale aj jednotlivcom.

Prajem Vám všetko dobré v novom roku 2023!

Ing. Jana Tkáčiková
starosta obce

2023

2% dane z príjmov FO a PO

Fyzické a právnické osoby na Slovensku môžu každoročne poukázať určité percento zo svojej zaplatenej dane z príjmov v prospech neziskových organizácií na realizáciu verejnoprospešných aktivít. Tieto percentá dane nekončia v štátnom rozpočte, ale sú prevedené v prospech neziskových organizácií.

Ako poukázať podiel zaplatenej dane?

Podiel zaplatenej dane sa poukazuje dvomi spôsobmi.

1. Sám si podávam daňové priznanie:

- Vyplňte vyhlásenie na poukázanie podielu zaplatenej dane priamo v daňovom priznaní k dani z príjmov
- Následne vyplnené daňové priznanie podáte do 31. marca (osobne, poštou na daňový úrad, alebo elektronicky)

2. Zamestnávateľ mi urobí ročné zúčtovanie dane:

- Od zamestnávateľa si vyžiadajte Potvrdenie o zaplatení dane z príjmov
- Vyplňte tlačivo Vyhlásenie na poukázanie podielu zaplatenej dane
- Obe dve tlačivá podáte do 30. marca osobne alebo poštou na ktorýkoľvek daňový úrad

Tento rok môžete podporiť tieto OZ:

PLŤ, 1. mája 84, Pohorelá, IČO: 37824856;

Pohorelá Vedno, Clementisova 826/2,

Pohorelá, IČO: 52102718;

Rodičovské združenie pri základnej škole

v Pohorelej, Kpt. Nálepku 852, Pohorelá,

IČO: 37950835

Telovýchovná jednota Mladosť Pohorelá,

Pohorelá 780, Pohorelá, IČO: 17060711;

Do 31. januára 2023 treba podať daňové priznanie k dani z nehmuteľností

Táto povinnosť vzniká, ak ste v roku 2022 nadobudli nehmuteľnosť (pozemok, stavbu, byt alebo nebytový priestor).

Daňové priznanie podávajú aj daňovníci, ktorí sa stali v roku 2022 prvýkrát správcami, nájomcami alebo užívateľmi nehmuteľnosti.

Ak nastala zmena využitia stavby, výmery či druhu pozemku, alebo vaše vlastníctvo, správa, nájom či užívanie niektorej nehmuteľnosti zaniklo, musíte podať čiastkové priznanie.

Ak v priebehu roka 2022 nedošlo k žiadnym zmenám, daň sa vám automaticky vyrubí podľa údajov z posledného podaného priznania. Žiadosť o oslobodenie alebo zníženie dane je taktiež potrebné podať do 31. januára 2023.

Termíny zberu plastov

24. 1. 21. 2.

Zbierajú sa len **ŽLTÉ** plné a zaviazané vrecia.

Plasty sa zbierajú každý štvrtý utorok.

Nezabudnite plastové fľaše a plechovky stlačiť, aby sa zmenšil ich objem!

Termíny zberu netriedeného komunálneho odpadu

25. 1. 8. 2. 22. 2. 8. 3.

Žiadame občanov, aby si **nádoby** vyložili **pred brány už deň vopred!**

Zbiera sa od 7:00 hod.!

Komunálny odpad sa zbiera každú druhú stredu.

KANALIZÁCIA NIE JE ODPADKOVÝ KÔŠ

ČO DO KANALIZÁCIE NEPATRÍ:

- VLHČENÉ OBRÚSKY A UTIERKY

- stavebný odpad
- chemikálie, farby, riedidlá, rozpúšťadlá, dezinfekčné prostriedky, lieky
- ropné materiály a tuky
- textilné produkty (napr. dámske pančuchy) a iné tkaniny
- komunálny odpad
- zvyšky jedál, kosti a pod.
- dámske hygienické vložky
- jednorazové detské plienky
- vata a vatové tyčinky, kondómy
- zvieracie fekálie, srst', vlasy
- cigaretové ohorky

ČO NEVHODNÝ ODPAD SPÔSOBUJE?

- poškodzuje životné prostredie
- spôsobuje upchávajúce kanalizačné potrubia a vyhnívajúce zvyšky plynov, ktoré môžu zapáchnuť do vnútra vášho domova
- ovplyvňuje náklady na likvidáciu odpadových vôd, a teda aj cenu za jej odvedenie a čistenie

REFERENDUM 2023

Prezidentka Slovenskej republiky Zuzana Čaputová rozhodnutím č. 362/2022 Z. z., na základe petície občanov prijatej 24. augusta 2022, vyhlásila referendum. Deň konania referenda je určený na 21. januára 2023 v čase od 07:00 do 22:00 hod.

V referende voliči rozhodnú o otázke:

„Súhlasíte s tým, že predčasné skončenie volebného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky je možné uskutočniť referendum alebo uznesením Národnej rady Slovenskej republiky, a to zmenou Ústavy Slovenskej republiky tak, že:

- v Čl. 73 ods. 1 sa na konci pripája čiarka a tieto slová: „ak v súlade s touto ústavou nedôjde k predčasnému skončeniu volebného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky.“;

- v Čl. 81a sa za písmeno a) vkladá nové písmeno b), ktoré znie:

„b) predčasným skončením volebného obdobia,“;

Doterajšie písmená b) až f) sa označujú ako písmená c) až g);

- v Čl. 82 ods. 5 sa za slová „volebného obdobia“ vkladá čiarka a slová „predčasným skončením volebného obdobia“;

- v Čl. 84 ods. 3 sa za slová „s medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 3 a 4“ vkladá čiarka a tieto slová: „na prijatie uznesenia o predčasnom skončení volebného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky podľa čl. 86 písm. n)“;

- v Čl. 86 sa dopĺňa písmeno n), ktoré znie:

„n) uznášať sa na predčasnom skončení volebného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky; prijaté uznesenie je všeobecne záväzná a vyhlasuje sa rovnako ako zákon.“;

Cena Andreja Chudobu

ZŠ s MŠ Pohorelá

Dňa 18. novembra 2022 sa v obci Pukanec uskutočnilo slávnostné odovzdávanie cien za vlastnú tvorbu 14. ročníka celoslovenskej literárnej súťaže Cena Andreja Chudobu. V 1. kategórii poézie (žiaci 8-ročných gymnázií a žiaci ZŠ 5.-9. ročníka) našu ZŠ reprezentovala žiačka 6. ročníka Gabika Medvegy. Umiestnila sa na vynikajúcom 1. mieste. Veríme, že Gabika svoje literárne nadanie zúročí aj budúci rok.

ŠTEFANSKÝ VOLEJBALOVÝ TURNAJ „O PUTOVNÝ LOPÁR“

Volejbalový spolok GAD Pohorelá, OPORA Pohorelá a Obec Pohorelá dňa 26.12.2022 zorganizovali už 27. ročník volejbalového turnaja zmiešaných družstiev ulíc „O putovný lopár“. Bolo to tradičné Štefanské športovo-spoločenské stretnutie pohoreľcov, pohoreľčanov a návštevníkov Pohorelej, ktorého sa zúčastnilo 5 družstiev resp. ulíc.

Víťazom sa stali zástupcovia ulice **Clementisova**, na 2. mieste skončili **Za potokom** a na 3. mieste ulica **Kpt. Nálepku**.

Najlepším smečiarom bol **Dominik Papánek (Za potokom)**, najlepším nahrávačom **Hana Meier Janošková (Poľany)** a Cenu Jána Pompuru pre najužitočnejšieho hráča získal **Juraj Puťoš (Clementisova)**.

Ďakujeme za pomoc a podporu OPORA Pohorelá, Obec Pohorelá, ZŠ s MŠ Pohorelá, HK Jatka, pán Marcel Kanoš Plzeňský Prazdroj Slovensko, AGRO Pohorelá, Pohostinstvo Holdomáš, Krčma pri mlže, Stanoga textil, Lineko Slovensko, Fakulta športu Prešovskej univerzity, Dr. Max, pani Emília Tlučáková a všetkým organizátorom. Tešíme sa na Vašu účasť v budúcom roku.

-Mgr. Jozef Šajša-

MAJSTROVSTVÁ POHORELEJ MUŽOV A ŽIEN V STOLNOM TENISE

Trojkráľový stolnotenisový turnaj pohoreľcov a rodákov z Pohorelej sa konal 06.01.2022 v telocvični základnej školy.

Organizátormi boli Občianske združenie OPORA Pohorelá, Obec Pohorelá a ZŠ s MŠ Pohorelá.

Zúčastnilo sa ho 18 hráčov, ktorí bojovali v 3 skupinách o postup do finálovej časti.

Hralo sa vo vynikajúcej atmosfére a celodenné vyrovnané športové zápolenie dopadlo takto:

1. miesto - PaedDr. Lukáš Janoška,
2. miesto – Ján Buvala,
3. miesto – Michal Tlučák.

Podakovať chceme OPORe Pohorelá, Obci Pohorelá a pánovi Matejovi Polákovi za sponzorskú pomoc a podporu.

Už teraz sa tešíme na budúci ročník tohto príjemného športového podujatia.

-Mgr. Jozef Šajša-

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

JUBILANTI

85 rokov

Veronika Baksová, Kpt. Nálepku 15

Gabriela Kanošová, Clementisova 781

Anna Refková, Clementisova 723

84 rokov

Helena Baranová, Clementisova 771

83 rokov

Jozef Garec, Clementisova 779

Františka Chromčová, Kpt. Nálepku 314

Anna Pompurová, Orlová 588

Mária Šajšová, Kpt. Nálepku 138

Magdaléna Vašíčková, Pohorelská Maša 13

82 rokov

Anna Syč-Kriviňanová, Kpt. Nálepku 102

81 rokov

Anna Datková, Kpt. Nálepku 34

Jozef Syč, Orlová 606

Michal Vojtko, Nová 368

75 rokov

Ján Krupa, Nová 332

Ján Lakanda, Kpt. Nálepku 247

Blažena Petrušková, Pohorelská Maša 10

Anna Refková, Clementisova 806

70 rokov

Mária Bialiková, Clementisova 792

Aladár Harvan, Za Hronom 829

Ján Jánoška, Clementisova 726

Matej Refka, Nová 323

65 rokov

Milan Baksa, Jesenského 121

Ing. Milan Glejdura, Športová 358

Anna Hurtečáková, Jánošíkova 427

Jozef Mikolaj, Clementisova 724

Mária Paľusová, Jánošíkova 426

60 rokov

Anna Baksová, Jesenského 121

Ján Haluška, Za Vršok 230

Drahlava Harvanová, Za Hronom 829

Anna Kanošová, Za Vršok 228

NOVORODENCI

Adela Lehocká, Partizánska 551

Dávid Kanoš, Športová 875

Katarína Hlavatá, Clementisova 755

Barbora Pompurová, Hviezdoslavova 57

ZOSNULÍ

Anna Šťavínová, 71 r.

Anton Hlaváčik, 78 r.

Povešť z knihy „Dejiny hradu Muráň“ od muránskeho učiteľa Jozefa Droppu, ktorý ju ako prednášku prečítal verejnosti na hrade Muráň 23. augusta 1877. Prednáška v roku 1873 vyšla aj knižne, v maďarčine. Do slovenčiny ju preložil roku 1905 Jozef Bahéry, nám známy učiteľ, rektor z Pohorelej, rodák z Muráňa. Túto knihu venoval bulharskému cárovi Ferdinandovi I.

(pozn.: výpis je bez gramatických a štylistických úprav, tzn. i v gramatike platnej v danej dobe)

POVESTI O POHORELEJ

Sosberal: Ján Bahéry. (Jozef Bahery, prekladateľ knihy o ňom napísal: Na moje vyzvanie, zo svojej bohatej zbierky mile a ochotne oddal do knihy svojho ujca tieto, na hrad sa vsťahujúce povesti, ale ich vytlačené už vidieť nemohol, lebo po krátkej nemoci, života v 64. roku, po všestranom a horlivom 44. ročnom účinkovaní: 13. mája, roku toho (1905) zomrel.)

Matej kráľ na Pohorellej.

Krásnymi, slávnymi a večite pamätnými dobami sú a zostanú nám tie: keď Matej kráľ, naš Korvin, panoval v našej milej vlasti - v Uhorsku. Krížom- krážom popochodieval on svoju krajinu, v mladom veku pod menom Matej študent, v dospeljšom ale Matej jager(poľovník). Jeho meno žiť bude, pokiaľ len jeden Uhor žije v tejto vlasti.

Keď na Muráňskom zámku býval, svoje obyčaje sprovádzal i tu. Nízka Tatra - od neho dostala "Kráľová Hoľa" meno, ba častokrat s kvôstnym svojím dvorom činieval na niu výlety, a tam nad Šumjacom, pod vrcholom, (Kráľova Skala) mal zo skaly aj stôl.

Ale k veci.

Pod jeho panovaním ešte mnoho divých kôz (kamzikov) bolo na Kráľovej Holi. V jednu jaseň so svojim dvorom vybral sa na poľovačku na divé kozy. Šťastie mu prialo, bo sotva že sa poumiesťovali, hneď zbadal jeden pekný kus. Za ním sa prikradával, ale zver za sebou klamal svojho veľkého prenasledovníka vždy ďalej a ďalej tak, že nielen že veľká vzdialenosť medzi ním a jeho družinou povstala, ale i čas už vysoko vyšiel a zver predsa - umknúť.

V tom sa hustá hmla spustila, na nepoznanie zostal vrchol a nevedel: kde? zkadiaľ? Načúval, volal, trúbil: žiadneho hlasu, tým menej človeka. Sem a tam popochodil, aby sa vedel ridiť, ale týmto sa len ešte horšie zgalamútil. V tom náramne sa stmilo, a musel pomýšľať - o bezpečný nocľach. Že na ktorej čiastke - Kráľovej Holi sa nachádza, alebo, smerom korej dediny by bol - nemohol vybadať. Po tom začal skúmať, ktorý by bol strmší bok, lebo vedel, že je to gemerský. Tým sa teda pustil do doliny, viediac, že lebo do jednej, alebo do druhej dediny príjde, alebo na hradsku dôjde.

Tma bola ani v rohu - keď do jednej dediny prišiel. Ľud spal, tichosť a tma všade.

Snáď len bude v celej dedine niekde svetielka - myslel si, a len stúpaj po ulici dolu dedinou. A v skutku zbadal nie len svetlo, ale aj radostný spev došiel mu do uší.

Vošiel dnu, predstavil sa, že je jager z kráľovského dvoru, že zablúdil na Kráľovej Holi, že od kráľa a jeho poľovníckej družiny, ktorí dnes tam poľovali sa stratil, že bol prinútený sa dolu spustiť a tak pýta si nocľah. Domový gazda mile prijal i po šatoch ku kráľovskému dvoru prisluchajúceho - človeka.

A kde že bol? Na Pohorellej a to práve - v škole. U vtedajšieho rektora Jána Husličku krštinie bolo. A viediac, že je hladný, hneďky ho nápojom a koláčami poponúkli a o krátky čas, aj v tej dobe panujúcej jedlo, medová kaša, a pozdejšie i pečienka prišla na stôl. Kým jedol, s plebánom besedoval, ale potom, unavy sem, unavy tam: postupne najskôr s gazdami sa dal do rozhovoru, potom medzi tie okruhlými tvármi, s vysokým čelom, pravidelým nosom ozdobené, biele, barnavé pohorellské nevesty a ženy sa zamiešal.

Hja, ale aj Pohorellky nie sú za to Pohorellkami, aby sa len tak ľahko poľakali od jedného panáka: len to čakali, aby ho dostali medzi seba. Ale i on im ukázal, že i on sa vie okolo žien zvracať, a taký spev, taký tanec, takú zábavu zrobili - že tej pamiatka ešte aj dnes žije medzi terajším pokolením. Zo zábavy každému sa došlo, až raz sa obadali, že jich zvona hlas na raňajšiu štvrtú hodinu upomína: hop - veď už aj odpočinúť treba.

U rektora nocoval a to, dľa jeho žiadosti pri peci na lavičke.

A keď rektor po raňajkách vyprovádzal si hosť'a, tento ho povolal k návšteve do muráňského zámku, v najbližší deň štvrtkový. Rektor sice mile prijal pozvanie, ale len pod tou vymienkou, aby mohol z tvár do tvári vidieť kráľa. Rektor, v určitý deň sa dostavil do muráňského zámku. Jako sa hlásil, hneď ho cez zámockú bránu prepustili a s prvým, s kým sa sišiel, nebol iný, ako sám, dobre nám známy - jager. Po spoločnom pozdravení sa, náš rektor znovu ho prosil, aby sa jeho žiadosť splnila, aby mohol vidieť kráľa.

Hneď ho uvidíte, len poďme voľačo dnu do zámku, riekol jager a pozorujte, že pred kým budú pánovia svoje kalpaky snímať a hlboko sa uklaňovať - to bude kráľ. Rektor zbadal to, zľaknúť sa, ale jager, to jest Matej kráľ, bo on bol, vládne ho osmeľoval a i on pripravil mu k počestnosti jeho hostinu a tanečnú zábavu.

-Karol Pletka-

V o v í r e č a s u . . .

Potok Kompanica r. 1931

Kameňolom Grapa

Kráľ Matej Korvín

Pohoreľský hlásnik – informačné noviny Obce Pohorelá; reg.č. OÚ-OMT/1/95; číslo 2023/01, ročník XIX., - NEPREDAJNÉ

Adresa redakcie: Školská 349/6, 976 69 Pohorelá; 048/6196102, peter.siman@pohorela.sk, www.pohorela.sk. Uzavierka: 10. dňa, vychádza okolo 15. dňa v mesiaci.

Za obsahovú a gramatickú správnosť zodpovedajú autori článkov. Grafická úprava a autor neoznačených článkov: OÚ Pohorelá. Vydáva: Obecný úrad v Pohoreleji;

Zapožičané fotografie a dokumenty VRACIAME. Fotografie zverejňujeme postupne.